

Enkät musik-/ kulturskolor 2019

Magnus Eriksson,
Förbundsdirektör
Sveriges Orkesterförbund
2019-09-20
magnus@orkester.nu

Sammanfattning

Enkäten genomfördes, via internet, under juni för musik-/ kulturskolor. Frågorna var de samma som vid enkäten 2013 för att kunna jämföra.

Metoden som användes var att leta upp samtliga musik-/ kulturskolors rektors e-post adress via Kulturskolerådets medlemskunskap och internet (271 skolor, 2013 283 skolor). 271 skolor fick e-post och 102 svarade som motsvarar 38 % (44 % 2013)

Enkäten är en mätning av nuläget med orkestrar på musik-/ kulturskolor, samarbete och framtids-prognos. Är en del i ett diskussionsunderlag för Sveriges Orkesterförbunds fortsatta arbete med att stärka orkestrarnas situation.

Svaren visar på fortsatt stort intresse för orkester-formen för social träning, musikalisk utveckling, bevara en tradition, ta nationellt ansvar för utbildningen till professionella musiker som lokalt dito och som en del i ett politiskt uppdrag.

I svaren utläses en frustration för svårigheter med rekrytering och en känsla av övergivenhet att inte rektorerna känner stöd för orkesterutbildningen. Belyses med att inte ses i medierna, behov av utbildningar för lärare och önskan om subventioner för eleverna. Orkesterundervisning står högt i kurs för utbildarna och är en viktig del av undervisningen.

Det finns en stark positiv grundsyn till orkestrar, samarbete med det lokala musiklivet som inte beror på kommunens storlek utan på politiska riktlinjer, traditioner på orten och möjligheter att ha någon att samarbeta med. Orkesterantalet på skolorna har minskat, positivt med nya "världsorkestrar" och nya orkesterformer. Det är svårt för mindre skolor att ha orkestrar men man jobbar med ensembler.

Jag vill passa på att tacka alla svarande Musik-/Kulturskolor och Kulturskolerådet för samarbetet.

Magnus Eriksson/ Förbundsdirektör

Sveriges Orkesterförbund magnus@orkester.nu

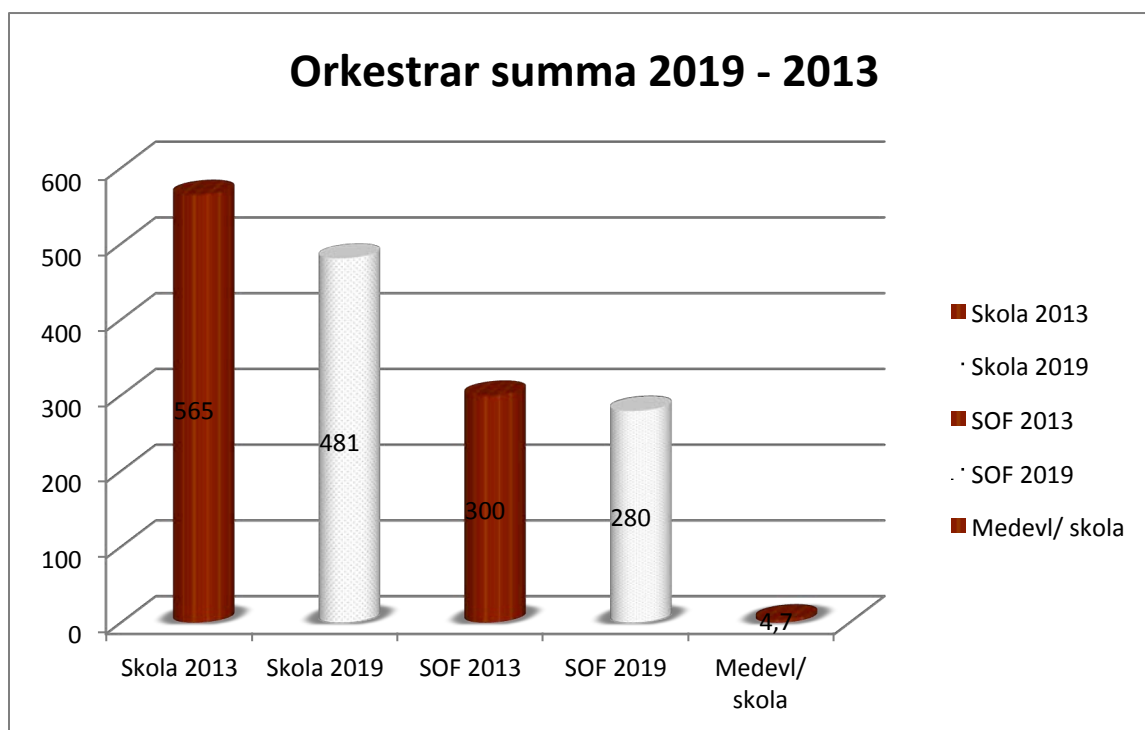
Fråga ett

Finns det orkesterverksamhet på er musik-/kulturskola och i så fall med hur många orkestrar inom blås/ symfoniskt/ storband?

Svar: Skolorna hade 481 (565) orkestrar, med ett medel på 4,7 (5,0) ork. / skola. Nio skolor saknade helt skolorkestrar och motsvarar 8,8 %. Vi ser i texten att en del orkestrar är i "Kajsa varg form" dvs orkestrar som består av de instrument man kan uppbringa, inte vedertagna orkesterformer, men det stora flertalet är vanliga blås-, kammar-, symfoniorkestrar eller storband. Finns tre "världsorkestrar" (Malmö, Uppsala), Finns några skolor som har länsorkestrar (Umeå, Strängnäs, Västerås)

Medelantalet på orkestrar har minskat men inte särskilt mycket. Världsorkestrar fanns inte 2013 och är ett nytt inslag på kulturskolorna.

Sveriges Orkesterförbund: Några skolor har tappat sin orkesterverksamhet då eleverna bara får undervisas efter skoltid. Om barnen åker skolskjuts behöver föräldrar skjutsa in dem extra för orkesterrepetition, försvårar. Antalet orkestrar varierar stort och beror inte på skolans storlek utan mera på det lokala uppdraget/ traditionen. Vi har inte räknat mindre ensembler som saxkvartett, stråkkvartett m m som orkester. Frågan var heller inte ställd så att skolorna svarat exakt hur orkestersammansättningen ser ut på deras skola.

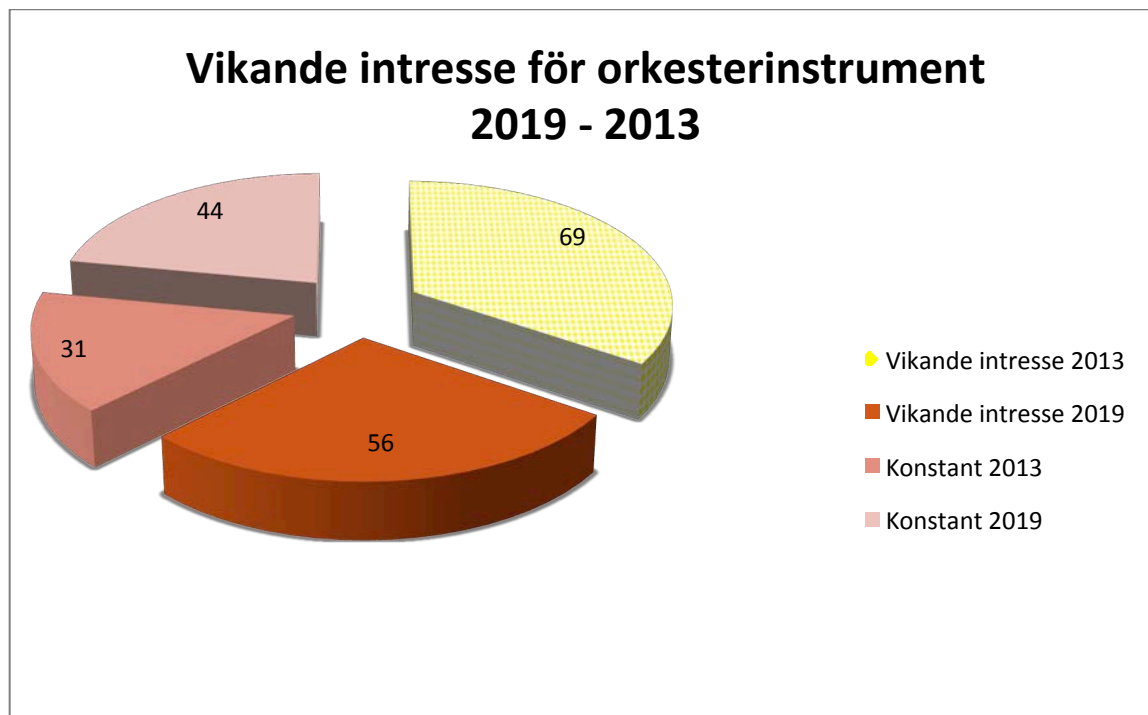

Fråga två

Ser ni ett vikande intresse för orkesterinstrumenten på er Musik-/Kulturskola?

Svar: Hela 53 % (69,3 %) svarade att de har ett vikande intresse från barn och ungdom för att spela ett orkesterinstrument. Det kan variera på olika instrumentgrupper på olika skolor, brass på några, stråk på andra och brist på något instrument.

Sveriges Orkesterförbund: Är stora skillnader mellan skolorna men det är fortsatt ett minskande intresse för orkesterinstrumenten, generellt. Medvetenheten på skolorna verkar vara hög så många informerar även att de gör extra satsningar på att rekrytera elever till bristinstrumenten.

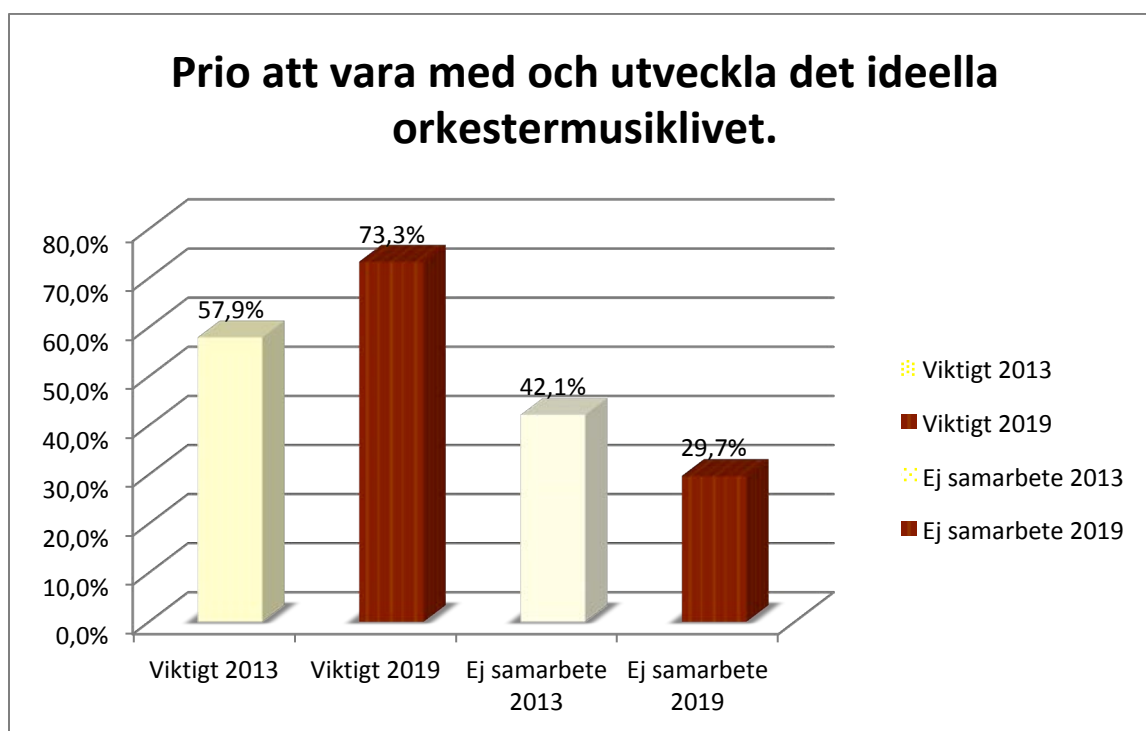
Fråga tre

Prioriterar ni att vara med och utveckla det ideella orkestermusiklivet?

Svar: Hela 72,3% (57,9 %) svarade att de hade ett samarbete med det lokala orkesterlivet. Många som saknade samarbete förklarade detta med avsaknad av vuxenorkester i kommunen eller att de själva var det lokala orkesterlivet (inkluderande ungdomar och vuxna). Några få skolor har lärare som i tjänsten får spela eller leda en ideell orkester.

Viktigaste skäl för samarbete var: - elevernas fortsatta utveckling – kulturtradition – kommunen vill bevara ett orkesterliv – stöd till det lokala musiklivet med ledare – politiskt prioriterat.

Sveriges Orkesterförbund: Många säger att de samarbetar med det ideella orkestermusiklivet på olika sätt med lokaler, rekrytering, ledare och några skolor har lärare som spelar med i de ideella orkestrarna (våldigt få). I allt flera kommuner saknas de ideella orkestrarna som lagts ner.

Fråga fyra

Tycker ni det är viktigt att utbilda elever på orkesterinstrument och i orkesterspel och i så fall varför?

Svaren är uppdelade i följande kategorier: - socialt viktigt – tradition – fostrande – mångfald – musikaliskt utvecklande – skyldighet (mål, politiskt uppdrag). Förbundet inser att alla skolor har som mål att utveckla eleverna på många olika sätt men redovisar svaren i denna enkät.

Är svaret: att det är en skyldighet, lång relation med det lokala orkestermusiklivet eller enbart ett ja (utan förklarande text) tolkas detta under tradition.

Sveriges Orkesterförbund: Många tar upp att de även bidrar till den nationella försörjningen av musiker förutom den lokala. Skolorna känner ett stort ansvar för helheten. Tar även upp vikten av att repertoaren i orkestrarna blir bred med olika genrer. "Ja, mycket! Orkesterspel ger så mycket mer till människan än själva spelet. Man får vänner, ingår i ett socialt sammanhang, lär sig många sociala koder som man har nytta av hela livet, man utvecklas som människa. Men musikens värde i sig är bärande."

Fråga fem

Vad kan Sveriges Orkesterförbund göra för er?

Svaren är uppdelade i följande kategorier: - Opinionsbildning – Stödja kurser och högre utbildning - Erbjudna anpassade noter – Skapa samarbeten mellan unga och vuxna – Fortbildning av lärare – Stödja våra medlemsorkestrar – Vet ej

Svar: Det finns många önskemål om stöd för den lokala musik-/ kulturskolan. Många önskar även om behovet av lärarutbildningar, notmaterial för unga och äldre, opinionsbildning för orkestrar, subventioner för unga musiker, kurser för eleverna, behov av dirigentutbildning (många önskar detta) m m.

Sveriges Orkesterförbund: Förbundet behöver analysera hur vi kan få medel att stödja både våra egna medlemsorkestrar som musik- /kulturskolorna inom många områden. Utläser ett stort behov av stöd på många håll i svaren. Kulturskolan i Stockholm saknar lokaler för orkestrar och behöver stöd för att få detta som ex på varierande behov. Många vill ha ny pedagogik för att locka elever. Önskan om att starta ideella orkestrar på orter där det saknas.

